

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2019 M. VASARIO 13 D. NUTARIMO
NR. 135 „DĖL VIEŠOJO SEKTORIAUS SUBJEKTO METINĖS VEIKLOS
ATASKAITOS IR VIEŠOJO SEKTORIAUS SUBJEKTŲ GRUPĖS METINĖS
VEIKLOS ATASKAITOS RENGIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO“ PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2012 M. BIRŽELIO 6
D. NUTARIMO NR. 665 „DĖL VALSTYBĖS TURTINIŲ IR NETURTINIŲ TEISIŲ
ĮGYVENDINIMO VALSTYBĖS VALDOMOSE ĮMONĖSE TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO
TAP-22-2238; 22- 2239; TAIS NR. 22-2640(2); 22-2641(2)**

2022-12-22 Nr.NV-3753

Vilnius

Skubos tvarka įvertinę Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. vasario 13 d. nutarimo Nr. 135 „Dėl Viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos ir viešojo sektoriaus subjektų grupės metinės veiklos ataskaitos rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Projektas) ir Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimo Nr. 665 „Dėl Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau - Projektas Nr.2) (toliau kartu – Nutarimų projektai) atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Nutarimų projektų teikime nurodoma, kad jie parengti įgyvendinant 2023 m. sausio 1 d. įsigaliosiantį Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą, t. y. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymą Nr. XIII-3308 (toliau – Pakeitimo įstatymas). Projektu nauja redakcija dėstomo Vyriausybės 2019 m. vasario 13 d. nutarimo Nr. 135 „Dėl Viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos ir viešojo sektoriaus subjektų

grupės metinės veiklos ataskaitos rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – keičiamas nutarimas) preambulėje nurodomas keičiamo nutarimo teisinis pagrindas - Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 11 str. 4 d. (toks straipsnis numatytas Pakeitimo įstatymu keičiamame Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme (toliau – VSAĮ)). Pakeitimo įstatymo 2 str. 2 d. nustatyta, kad jis „taikomas *2023 metų ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių* ataskaitų rinkiniams, išskyrus išteklių fondų teikiamus ataskaitų rinkinius. Rengiamiems *ataskaitinių laikotarpių iki 2023 metų* ataskaitų rinkiniams taikomas iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojęs Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.“ Atsižvelgiant į visa tai, Projekto 3.2 p. tikslintinas, nustatant, kad šis nutarimas taikomas rengiant 2023 metų (ne 2022 metų) ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių viešojo sektoriaus subjektų metinės veiklos ataskaitas (toliau – veiklos ataskaitos) arba viešojo sektoriaus subjektų grupių metinės veiklos ataskaitas (toliau – grupės veiklos ataskaitos). Atitinkamai tikslintinas keičiamu nutarimu nauja redakcija dėstomas Viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos ir viešojo sektoriaus subjektų grupės metinės veiklos ataskaitos rengimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 6 p. pirmasis sakiny, jame paliekant tik nuostatą dėl valstybės pažangos ataskaitos.

2. VSAĮ 11 str. 4 d. nustatoma, kad Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato veiklos ataskaitos, grupės veiklos ataskaitos ir *valstybės pažangos ataskaitos* parengimo tvarką, *formą, už grupės veiklos ataskaitų parengimą atsakingus viešojo sektoriaus subjektus* ir detalizuoja šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytą informaciją. Atsižvelgiant į tai, tikslintina keičiamo nutarimo antraštė, antroji pastraipa, Projekto 2, 3.2 p., Aprašo antraštė, 1 p., priedų žymos bei Aprašas pildytinas nuostatomis, nustatančiomis valstybės pažangos ataskaitos formą. Aprašo 1 p. taip pat pildytinas, nustatant, kad Apraše nustatomi už grupės veiklos ataskaitų parengimą atsakingi viešojo sektoriaus subjektai.

3. Siekiant teisinio aiškumo, kada kokios ataskaitos rengiamos, Aprašo 3 p. (ir atitinkamai 4 p.) tikslintinas, nustatant, kad viešojo sektoriaus subjektai (toliau – subjektai), kurių vadovai yra valstybės biudžeto asignavimų valdytojai, rengia veiklos ataskaitą *arba* grupės veiklos ataskaitą, remiantis Aprašo 2 p. nustatyta tvarka.

4. Atsižvelgiant į tai, kad VSAĮ nėra apibrėžta „savivaldybių kontroliuojamų subjektų“ sąvoka, Aprašo 4 p. tikslintinas, atskleidžiant šios sąvokos turinį. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad VSAĮ nėra numatyta galimybės savivaldybių taryboms nustatyti kitokios veiklos ataskaitos ir grupės veiklos ataskaitos *formos* ir *rengimo tvarkos*, todėl šis punktas tikslintinas ir šiuo aspektu. Pažymėtina, kad remiantis VSAĮ 11 str. 5 d., savivaldybės taryba gali nurodyti tik papildomą informaciją, kuri turi būti pateikta savivaldybės veiklos ataskaitoje.

5. Aprašo 6 p. tikslintinas šiais aspektais:

5.1. Atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybės 2022 m. gruodžio 14 d. nutarimu Nr. 1264 (įsigaliojo 2022-12-20 d.) buvo pakeista nutarimo, kuriuo patvirtinta Strateginio valdymo metodika, antraštė, atitinkamai tikslintina Aprašo 6 p. teikiama nuoroda.

5.2. Remiantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos) 9 p. nuostata (įgyvendinamajame teisės akte neturėtų būti atkartojamos aukštesnės galios teisės akto nuostatos), šiame Aprašo punkte atsisakytina VSAĮ 14 str. 1 d. nuostatos, nustatančios valstybės pažangos ataskaitą rengiančius subjektus, atkartojimo, vietoje to, pateikiant atitinkamą nuorodą.

5.3. Atsižvelgiant į pastaboje Nr.1 pateiktą argumentaciją, šio punkto paskutinis sakinytis tikslintinas, vietoje Vyriausybės veiklos ataskaitos nurodant valstybės pažangos ataskaitą, bei pateikiant nuorodą į konkretų VSAĮ straipsnį ir jos dalį.

6. Siekiant teisinio aiškumo, Aprašo 8 p. vietoje nuorodos į Aprašo 4 ir 5 p. nurodytus subjektus, pateiktina nuoroda į Aprašo 4 p. nurodytus subjektus, kadangi pastarajame punkte nurodyti subjektai apims ir Aprašo 5 p. nurodytus subjektus.

7. Nutarimų projektų teikime pateiktinas pagrindimas dėl Aprašo 10 p. pripažinimo negaliojančiu nuo 2024 m. sausio 1 d. (žr. Projekto 2 ir 3.3 p.). Iš kitos pusės, atsižvelgiant į tai, kad keičiamas nutarimas turėtų būti taikomas rengiant 2023 m. ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių veiklos ataskaitas ir grupės veiklos ataskaitas (toliau kartu - ataskaitos), remiantis VSAĮ 11 str. 4 d. Vyriausybei suteiktais įgaliojimais, VSAĮ 17 ir 18 str. nuostatomis, Aprašo 10 p. nuostata, kuria nustatomas teisinis reguliavimas dėl ataskaitų *teikimo ir skelbimo*, yra ne Aprašo reguliavimo dalykas.

8. Atkreiptinas dėmesys, kad VSAĮ 11 str. 1¹ d. numatytas esminis ataskaitoms keliamas reikalavimas, kad teikiant jose informaciją, išskyrus savivaldybių subjektų veiklos ataskaitas, atsiskaitoma už pažangos ir tęstinę veiklą, kuri įgyvendinta *atitinkamoje valstybės veiklos srityje*. Atsižvelgiant į tai, atitinkama nuoroda pildytinas Aprašo 12 p.

9. Atsižvelgiant į tai, kad Aprašo 14.2 p. aptariama „reikšmingo sandorio“ sąvoka yra apibrėžta VSAĮ 2 str. 11 d., bei remiantis Rekomendacijų 11 p., Aprašo 14.2 p. tikslintinas, atsisakant VSAĮ nustatytos sąvokos apibrėžimo. Šiuo aspektu tikslintinas ir Aprašo 14.3 p., atsisakant VSAĮ 2 str. 14 d. apibrėžtos sąvokos „susijusi šalis“ aptarimo (atitinkamai koreguojant Aprašo 4 priedo 5 pastabą).

10. Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo, Aprašo 1 priedo 2 lentelėje ir jos pastabose visur nuosekliai vartotina „*valstybės* valdomų įmonių“ sąvoka, apibrėžta Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – Disponavimo įstatymas) 2 str., bei nuoroda į šį įstatymą pildytinas Aprašo 11 p.

11. Aprašo 1 priedo 2 lentelėje vartojama neapibrėžta sąvoka „valstybės kontroliuojamos viešosios įstaigos“, todėl jos turinys atskleistinas šios lentelės pastabose (žr. pagal šio priedo III skyriaus nuostatas). Be to, atskleistina, kodėl 2 lentelės eilutėse „Iš viso 01 programai (1+2+3)“ ir „Iš viso 01 valstybės veiklos sričiai (1+2+3)“ nėra sumuojamos taip pat ir šių subjektų lėšos.

12. Aprašo 1 priedo 2 lentelės 1 pastaboje minimas *subjektų grupės* strateginis veiklos planas. Atkreiptinas dėmesys, kad remiantis Strateginio valdymo įstatymo 9 str. 1 p. strateginį veiklos planą rengia vienas strateginio valdymo sistemos dalyvis (Aprašo kontekste – valstybės biudžeto asignavimų valdytojas), todėl ši nuostata tikslinga. Be to, šioje pastaboje turėtų būti nustatyta „uždaviniui priskirtų *pažangos* priemonių lėšos“.

13. Atsižvelgiant į Strateginio valdymo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 (2022 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr.1264 redakcija), 197 p., remiantis kuriuo strateginiuose veiklos planuose pateikiama informacija apie visų valstybės valdomų įmonių, kaip jos apibrėžtos Disponavimo įstatyme, planuojamas pasiekti pagrindinių veiklos rodiklių reikšmes, įvertintinas poreikis Aprašo 1 priedo III skyriaus pirmoje pastraipoje bei 1 p. taip pat nurodyti visas valstybės valdomas įmones, tame tarpe ir akcines bendroves ir (ar) uždariusias akcines bendroves, kurių valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime.

14. Aprašo 1 priedo III skyriaus 2 p., atsižvelgiant į šios skyriaus pirmąją pastraipą, tikslingas, nurodant, kad 4 lentelėje pateikiama informacija apie viešųjų įstaigų, *kurių savininkė yra valstybė arba kai valstybė turi 50 procentų ir daugiau balsų visuotiniame dalininkų susirinkime*, faktines pagrindinių veiklos rodiklių reikšmes.

15. Aprašo 1 priedo III skyriaus 3 ir 4 lentelės tikslingos, nurodant nuoseklią visų stulpelių numeraciją.

16. VSAĮ 17 str. 2 d. nustatoma, kad valstybės valdomos įmonės, savivaldybių valdomos įmonės, kiti juridiniai asmenys, kurių dalyviai yra viešojo sektoriaus subjektai, savo finansinių ataskaitų rinkinius, jų duomenis, metinį pranešimą ar veiklos ataskaitą kartu su auditoriaus išvada, jeigu auditas buvo privalomas arba atliktas šio juridinio asmens ar viešojo sektoriaus subjekto iniciatyva, teikia tiems viešojo sektoriaus subjektams, kurie yra šių

juridinių asmenų dalyviai ar įgyvendina savininko teises ar pareigas, jų nustatyta tvarka ir terminais. Atsižvelgiant į tai, siūlytina Projektu Nr. 2 keičiamo Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo 40 ir 43 p. tikslinti, vietoje nurodytų pakeitimų pateikiant nuorodą į minėtą VSAĮ nuostatą (atitinkamai nurodant Projekto Nr.2 įsigaliojimą nuo 2023 m. sausio 1 d.). Taip pat įvertintinas poreikis atitinkamai tikslinti ir teisinį reguliavimą viešųjų įstaigų atžvilgiu, nustatytą Vyriausybės 2007 m. rugsėjo 26 d. nutarimu Nr. 1025 „Dėl valstybės ir savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose“.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Ieva Peciukonienė

Ieva Peciukonienė, tel. +37052098607; +37065842004, el. p. ieva.peciukoniene@lrv.lt